

XX

KUNSTEN AT BEVÆGE
OG FORANKRE
UDSMYKNING AF HEDEGAARDSSKOLEN
OG FREDERICIA GYMNASIUM
AF MARIA FABRICIUS HANSEN
NY CARLSBERGFONDET

I en tid, hvor kunstbegrebet er i opbrud – hvor kunst kan være så meget, at den bliver vanskelig at begribe og definere – er det befriende med de bindinger, der er i udsmykningsopgaver. Der har i Ny Carlsbergfondet igennem årene været en god tradition for at engagere sig i sådanne opgaver som udsmykninger af skoler rundt om i landet, hvor kun den kunst kan bruges, der, om man så må sige, er anvendelig. Det kan minde om fortidens kunstbegreb, middelalderens og renæssancens, hvor man ikke lavede kunst bare for kunstens skyld, men hvor værker blev udført til bestemte formål: en altertavle til en kirke, fx, eller en serie billedtæpper til at møblere og varme de kolde sale i en riddersborg. Skal der kunst til en skole i dag, skal værkerne selvfølgelig indgå meningsfuldt i forhold til stedet, rummene, deres funktion og deres brugere. Vi forsøger derfor at bringe noget af det kunst, vi i tidens løb erhverver, i spil, såfremt det kan passes ind i den givne ramme. En anden løsning er at lade en kunstner udarbejde noget specifikt til modtageren. Men det finder mere undtagelsesvist sted, da denne form for udsmykning i et vist omfang er overtaget af Statens Kunstfond. Det var da også den første løsning, vi valgte til Hedegaardsskolen i Ballerup og Fredericia Gymnasium, der i 2008 fik en række skulpturer og billeder af Ny Carlsbergfondet som langtidsdeponeringer eller i gave. Hedegaardsskolen havde i 2003 fået deponeret en serie på fire malerier af Lars Nørgård til skolens bibliotek. Nu supplerede vi udsmykningen med to relieffer af Kirsten Lockenwitz på de modstående vægge i det relativt smalle biblioteksrum. Biblioteket er indrettet på et dæk i første sals højde med en vis afstand til de godt oplyste vægge i hver side. Der var dermed god mulighed for en velfungerende ophängning af Lockenwitz' sandstens-relieffer, som med deres uregelmæssige kontur og påmonterede neonrør både kommer til deres ret og hænger i sikker afstand fra rygsække og munter børnetummel. Relieffernes store, aflange flader, sandstensens grå toner og ru overfladestruktur suppleret med neonrørets lysende, ekspressive tegning er i fin dialog med de bevægelsesstærke, tætte, sorte og gulligthvide penselspor i malerierne af Lars Nørgård. I den nye helhed samler biblioteksrummet sig og får identitet og betydning.

Også Fredericia Gymnasium har tidligere modtaget en række billeder i gave fra Ny Carlsbergfondet. Nu fejrede skolen i september 2008 350 års jubilæum for den første skolegrundlæggelse i byen og samtidig også indvielsen af et nyt centralt bygningskompleks. Ideen med den nye byg-

Kirsten Lockenwitz:
Andrah III. 1998.
Neonrelief, beton, kobber, argon.
Foto: Anders Sune Berg.

Erik Heide: Sejl. 2007.
Halmstadgranit.
Foto: Anders Sune Berg.

ning var at skaffe mere plads og rum på skolen, som i sin nuværende placering i øvrigt har til huse i et lavt betonbyggeri fra 1970'erne. Det var arkitektfirmaet Friis & Moltke, der løste opgaven efter skolens udtrykkelige ønske om, at der i den nye bygning skulle være højere til loftet og et videre udsyn, både bogstaveligt og billedligt, end den gamle bygning kunne præstere. Den nye bygning har derfor fået store, rummelige fællesarealer til kantine, videnscenter, auditorium, amfiteater og andet og er bygget i et nymodernistisk formsprog med enkle rumformer og store vinduespartier, der minder om, at der er en verden udenfor. Det var i anledning af denne udvidelse og af jubilæet, at Ny Carlsbergfondet atter supplerede skolens gode intentioner med kunst.

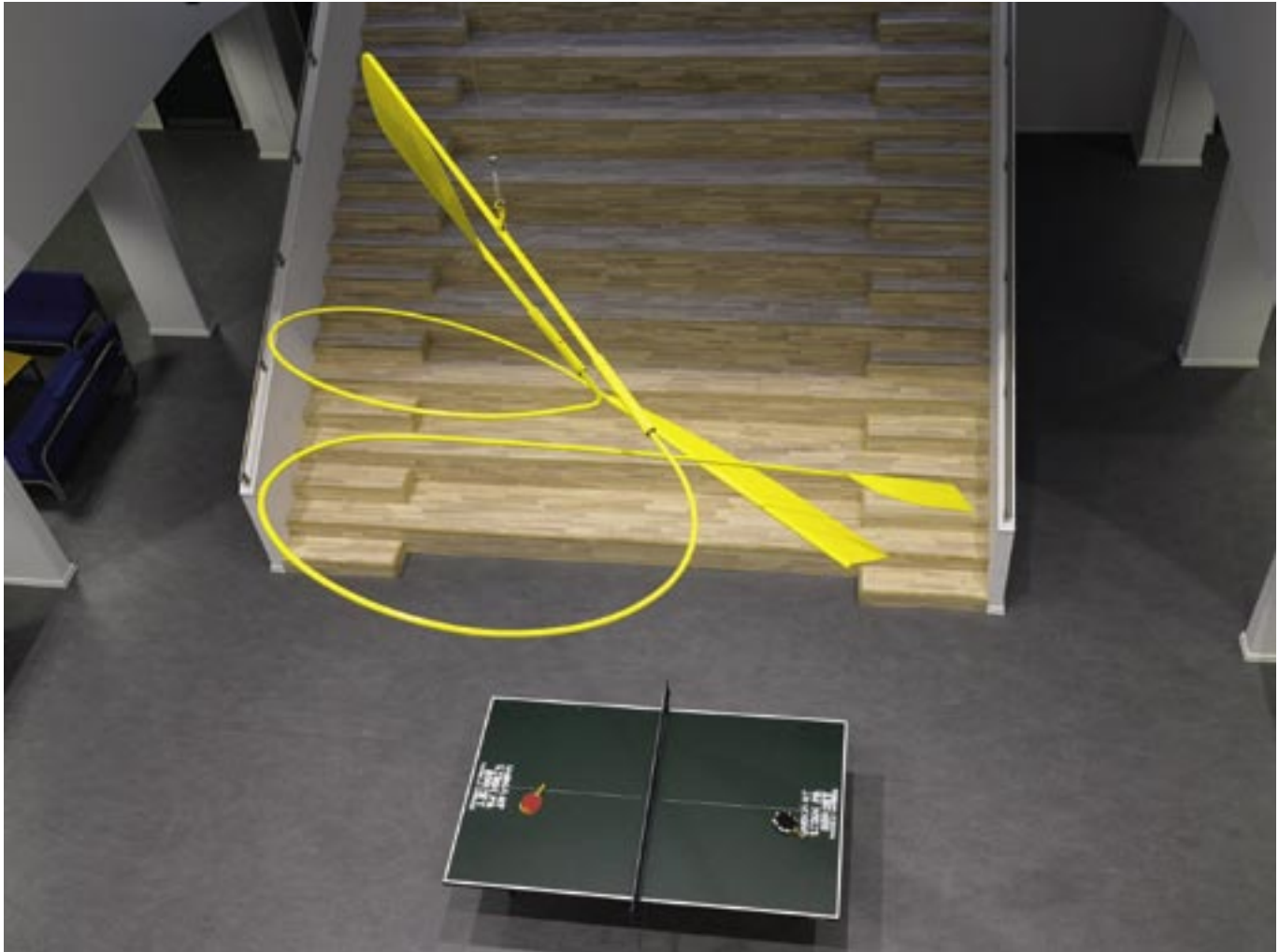
På en plæne til venstre for skolens nye indgangs- og facadeparti står Erik Heides store, røde granitskulptur, "Sejl" (2007) og minder om rejser og bevægelse, men også om forankring. Den kan være med til at gøre skolen til et karakterfuldt sted, hvor eleverne og de ansatte

kan høre til og føle sig hjemme, men hvor de også gerne må bevæge sig, flytte sig mentalt. Som skulpturen er placeret, lidt tilbagetrukket i forhold til den akse, der fører til hovedindgangen, markerer den et lille fristed, en pause eller et frikvarter i rum og form, et øjeblik af ro i forhold til det almindelige mylder omkring den store skole, der har godt 700 elever.

I skolens lyse indgangsparti folder Lis Nogels små bronzerelieffer, ”Pandoras æske”, sig poetisk ud og byder velkommen. Derfra træder man ind i et stort fælles aula- og kantineareal. Her sejler en gul mobile af Ib Geertsen midt i det store rum, over en amfiteatralsk trappe ned til den underliggende etage. Geertsen, der i begyndelsen af 2009 fejrede sin 90-års fødselsdag, har i et halv århundrede arbejdet med mobilen som rumlig-skulpturel form. Fredericia Gymnasiums eksemplar, ”Bevægeligt tegn” (1985), er en suveræn mestring af bevægelse og balance, og som den hænger, synlig fra tre etager i bygningen og centralt i det store fællesareal, er den med til at give rummet fokus og form.

Lis Nogel:
Pandoras æske. 2002.
12 relieffer i bronze.
Foto: Anders Sune Berg.

Ib Geertsen:
Bevægelig tegn II. 1985.
Bemalet jern.
Foto: Anders Sune Berg.

Steffen Jørgensen:
Pascal-Briançon figurer. 2005.
Akryl på lærred.
Foto: Anders Sune Berg.

Rundt omkring i de fælles lokaler, såsom auditoriet og det nye videnscenter og bibliotek, aulaen og receptionen, hænger malerier af Kaspar Bonnén, Ivan Andersen, Nina Sten-Knudsen, Steffen Jørgensen og britiske Ian McKeever, og i videnscenteret gror også en keramisk skulptur af Nils Erik Gjerdevik. Alle disse værker er med til at gøre Fredericia Gymnasium til det kulturelle mødested i særklasse, som skolen gerne skal være.

Men hvad skal skolerne bruge kunsten til? Hvorfor giver det god mening med disse hver især så fine værker her?

Det gør det, fordi det at lære har at gøre med nysgerrighed efter at forstå verden. Og det er også det, der er på færde i kunsten. Kunsten er en måde at udforske verden på, både for kunstneren og for os, der betagter kunstværkerne. Værkerne hjælper os til at undre os over og få blik for alt muligt og umuligt. Det er vigtigt at undre sig, det er vigtigt at være nysgerrig, for det er dét, der får os videre som mennesker. Det gør, at vi kan synes, det er sjovt at lære noget. Vi har et grundlæggende ønske om at forstå verden, forstå

Ivan Andersen:
Bad Luck Blackie. 2008.
Olie og akryl på lærred.
Foto: Anders Sune Berg.

Nils Erik Gjerdevik:
Uden titel. 2006. Stentøj.
Foto: Anders Sune Berg.

andre mennesker og forstå os selv. Kunsten viser os noget, vi aldrig har set før, den skaber billeder, man ikke kan se noget andet sted, den omfortolker verden for os, så vi ser på nye måder, så vi ser verden på ny, så vi bevarer nysgerrigheden.

Når kunsten viser os ting, vi aldrig selv kunne have fundet på, lærer den os også, at vi som mennesker er forskellige, og at disse forskelle er en rigdom, som samlet gør os stærkere. På den måde kan kunsten være med til at gøre os mere overbærende over for dem og det, der er anderledes. Den kan vise os, at der er andre måder at være og tænke på, end vi måske umiddelbart havde fantasi til at forestille os. Dermed udvider kunsten vores horisont. Det gør skolen selvsagt også. De to ting går smukt hånd i hånd.

Kunsten viser således veje, som eleverne kan gå, ikke sådan bogstaveligt at de selv skal vælge at gå kunstnervejen, men mere overordnet: Den kan åbne deres øjne både bevidst og ubevidst for, hvor stor verden er, hvor mangfoldig den er, hvor meget den har at byde på, som man aldrig alene ville kunne begribe. Den kan vise, hvor besynderlig fantasifuld den menneskelige hjerne kan være, og hvor mange former og farver og mønstre og komplekse rumligheder og uudgrundelige fortællinger, den kan håndtere.

Det er derfor ikke så afgørende, om eleverne og lærerne synes, at et bestemt kunstværk er pænt eller ej. De må gerne synes, at det er pænt. Pænt er sådan et lidt kedeligt ord... Men de må naturligvis gerne synes om værkerne, umiddelbart. Imidlertid må de også gerne forholde sig kritisk til dem. For måske husker de at spørge til, hvorfor de mon opfatter det sådan, hvad det egentlig er, der gør, at man oplever noget som værdifuldt og noget andet som ligegyldigt. De må gerne synes, at et værk er mærkeligt eller uforståeligt, for måske får det dem til at tænke over, hvorfor de nu egentlig synes det. De må gerne undre sig over, hvad det betyder, hvad det forestiller eller fremstiller, over hvad meningen er, over hvordan maling på et fladt lærred eller metal eller sten eller keramik kan rumme balance og spænding, kan byde på fortællinger, kan gengive farver og lys og skabe rum.

Det er Ny Carlsbergfondets formål at udvikle og tilfredsstille sansen for og trangen til kunst, og det er tænkt sådan tilbage fra Carl Jacobsens tid, fordi han dybtfølt troede på kunstens betydning for os som mennesker. Det ligger os stadig vældig på sinde i fondet, og det er derfor en glæde for os, at kunstværkerne er kommet til at stå og hænge så fint på Hedegaardsskolen og Fredericia Gymnasium. Vi håber og tror, at man på skolerne vil glæde sig over dem i det daglige, og vi ønsker eleverne god rejse gennem skoleårene sammen med dem.

MODSTÅENDE SIDE:

Nina Sten-Knudsen.
Uden titel. 1998.
Olie på lærred.
Foto: Anders Sune Berg.

Ian McKeever:
Sentinel VI. 2003-04.
Akryl og olie på lærred.
Foto: Anders Sune Berg.

Kaspar Bonnén:
Forandringens tårne. 2007.
Olie på lærred.
Foto: Anders Sune Berg.

